

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

Bir paragrafın **ana düşüncesini** değişik yönlerden **destekleyen, tamamlayan, açıklayan ve onun doğruluğunu, yanlışlığını kanıtlayan** cümlelere “**yardımcı düşünce**” adı verilir.

Bir paragrafta ana düşünce bir tanedir; ama yardımcı düşünce birden fazla olabilir. Genellikle bir paragrafta her cümle bir yardımcı düşünce içerir veya her cümleden bir yardımcı düşünce çıkarılabilir.

Yardımcı düşünceyle ilgili sorular genellikle **olumsuz soru kökü** biçimindedir. Bu sorularda **altı çizili bölüme** dikkat edilmelidir. Aşağıdaki soru örnekleri, çıkmış olan yardımcı düşünce sorularından seçilmiştir:

- Bu parçada aşağıdakilerden hangisine **değnilmemiştir?**
- Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden **söz edilmemiştir?**
- Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi **çkarılamaz?**
- Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine **ulaşılamaz?**
- Bu paragrafta aşağıdakilerin hangisine **ver verilmemiştir?**
- Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen yazarın düşüncesiyle **bağdaşmaz?**
- Aşağıdakilerin hangisi böyle diyen bir yazarın **özelliğı değildir?**
- Böyle diyen birisinin aşağıdakilerin hangisini söylemesi **beklenemez?**

Görüldüğü gibi sorular olumsuz yüklemelerle bitmekte ve olumsuzluk bildiren ifadenin **altı çizilmektedir.**

Pratik Yol:

Bu tip sorularda pratik çözüm yolu olarak “**eşleme yöntemi**” kullanılabilir. Bu yöntemde seçeneklerde verilenler, parçada verilenlerle eşleştirilir. Parçada karşılığı olmayan seçenek doğru cevap olur.

Örnek Soru:

“Bu ozanımızın şiirlerinde, yalın, su gibi akan bir dili vardır. İçinden geldiği gibi söyler. Söz sanatlarının bolca kullanıldığı şairane anlatımlardan hoşlanmaz, belagata olduğu kadar şiirimizin o güne kadar süregelen çizgisine, birikimine de arkasını dönmüştür. İmgeye, lirizme, redife, ölçüye ve uyağa boş verir. Dizelerinde komik unsurlar, espriler sıkça karşımıza çıkar. Onu aynı dönemde yaşayan diğer ozanlardan farklı kılan niteliklerden biri de şiirlerindeki bu güldürü ögesidir. Bu ögelerle şiirine tat katar. Şiirleri bu tat ile toplumcu-gerçekçi çizgide ilerler. Sonuçta o, şiirleriyle kendine özgü bir çığır açmış, kimsenin yürümediği bir yolda yürümüştür.”

Bu parçadan sözü edilen ozanla ilgili aşağıdaki yargıları şu şekilde çıkarabiliriz:

- “**yalın, su gibi akan bir dili vardır**” sözünden “**anlaşılır bir anlatımının olduğu**”
- “**içinden geldiği gibi söyler**” sözünden “**doğal bir söyleyişinin olduğu**”
- “**söz sanatlarının bolca kullanıldığı şairane anlatımlardan hoşlanmaz**” sözünden “**süslü ve sanatlı anlatımdan kaçındığı**”
- “**şiirimizin o güne kadar süregelen çizgisine, birikimine de arkasını dönmüştür**” sözlerinden “**şiir geleneğimize sırt çevirdiği**”
- “**redife, ölçüye ve uyağa boş verir**” sözlerinden “**şiirde biçimsel öğelere önem vermediği**”
- “**Dizelerinde komik unsurlar, espriler sıkça karşımıza çıkar**” sözlerinden “**şiirlerinde mizaha yer verdiği**”
- “**Onu aynı dönemde yaşayan diğer ozanlardan farklı kılan niteliklerden**

biri de şiiirlerindeki bu güldürü ögesidir”
sözlerinden **“şiiirlerindeki mizahi ögelerin onu**
çağdaşı ozanlardan ayırdığı”,

- **“Şiiirleri bu tat ile toplumcu-gerçekçi çizgide**
ilerler.” sözlerinden **“şiiirlerinin toplumsal**
içerikli olduğu”
- **“şiiirleriyle kendine özgü bir çığır açmış,**
kimsenin yürümediği bir yolda
yürümüştür.” sözlerinden” **özgün bir şiiir**
almayışının olduğu” çıkarılabilir.